

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie rassenbijsluiters

Markiesje

Het Markiesje is een vriendelijk, intelligent en beweeglijk hondje. Hij is aanhankelijk, gevoelig en het liefst in het gezelschap van mensen. Daarnaast houdt hij van sportieve activiteiten. Het Markiesje past bij een eigenaar die veel tijd heeft voor zijn hond en het leuk vindt om samen bezig te zijn.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of het Markiesje het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.

Algemeen

Het Markiesje is een Nederlands ras. Op oude schilderijen zijn vaak dergelijke kleine hondjes te zien van het type 'spioen', Spaanse of Franse jachthondjes. Uit dit kleine type spioen zijn verschillende andere rassen ontstaan, zoals de King Charles Spaniël en de Epagneul Nain Continental (het 'vlinderhondje'). Er is nooit specifiek op deze kleine spioenen gefokt maar toch bleef het type bestaan. De zwarte en zwart-witte hondjes werden vaak als 'Nederlandse spaniëls' aangeduid. Ze dienden vooral als gezelschapshondje van dames en verjaagden het ongedierte. In de zeventiger jaren besloten liefhebbers in Nederland om het ras weer terug te fokken. Daarbij werden vooral kleine stabyhouns of mollenhondjes uit Friesland en Markiesjes-achtige hondjes gebruikt.

In 1999 werd het ras erkend als nationaal ras door de Raad van Beheer. Het ras is nog niet door de FCI erkend en men is nog steeds bezig dit ras verder op te bouwen.

Het Markiesje is een echt gezelschapshondje met een handzaam formaat dat zich hecht aan zijn gezin maar ook sportief en waaks is. Het Markiesje behoort tot rasgroep 9, 'Gezelschapshonden'. Markiesjes worden gemiddeld zo'n 13 jaar oud, maar halen soms ook leeftijden van meer dan 16 jaar.

Uiterlijk

Het Markiesje is een kleine, fijngebouwde hond zonder tekenen van verdwerging. Het lichaam is iets langer dan hoog. De borstkas komt tot aan de ellebogen, de rug is recht. De staart is vrij lang en komt tot aan het hakgewricht (de sprong). Hij wordt vrolijk maar niet ver boven de rug gedragen en hangt in rust omlaag met een lichte boog.

De kop heeft een vrij duidelijke maar niet scherpe stop (de overgang tussen schedel en snuit). De voorsnuit is even lang als de schedel en loopt wat smal toe. De oren zijn hoog aangezet maar niet hoger dan de schedel. Ze zijn driehoekig met een iets afgeronde punt en worden langs de kop hangend gedragen. De ogen zijn amandelvormig.

De vacht is half lang, met zachte, fijne haren die sluik tegen het lichaam aan liggen. Licht golvend haar is toegestaan. Aan de oren, staart en de achterkant van de benen is de vacht langer. De vacht is zwart en glanzend, eventueel met witte aftekening waarbij het wit is toegestaan als bles (met zwarte wangen), als borstvlek, witte voeten en een witte staartpunt. De ogen zijn donkerbruin tot zwart, de neus is zwart.

De ideale schouderhoogte ligt voor de reu op 37 centimeter (cm) en voor de teef op 35 cm, waarbij een marge van 2 cm meer of 3 cm minder is toegestaan. Het gewicht ligt tussen 6 en 8 kilo.

De volledige rasstandaard van het Markiesje kunt u vinden bij de rasverenigingen. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

Het Markiesje is een zachtaardig, vrolijk en intelligent gezelschapshondje. Hij is gevoelig en aanhankelijk en gehecht aan zijn gezin. Hij is ook speels en sportief en doet graag iets samen met zijn eigenaar. In huis is hij meestal rustig.

Naar onbekenden is het Markiesje vriendelijk. Ook met andere honden en andere huisdieren kan hij goed omgaan en is hij verdraagzaam. Natuurlijk is daarvoor wel een goede socialisatie nodig. Met kleine knaagdieren is het even opletten, want vroeger werd het Markiesje ook gebruikt om ongedierte te vangen.

Met kinderen kan het Markiesje goed overweg. Leer kinderen om de hond te respecteren en niet te wild met hem om te gaan of hem als speelgoed te behandelen. Laat hond en kind nooit alleen.

Het Markiesje kan wel enkele uren alleen thuis blijven, als hem dit van pup af aan stapsgewijs wordt aangeleerd. Liever gaat hij echter met zijn eigenaar mee want het is een echte gezelschapshond.

Markiesjes zijn alert en waaks en kondigen bezoek wel aan, maar zullen hen daarna vriendelijk begroeten.

Verzorging

Het Markiesje heeft niet veel vachtverzorging nodig. Borstel de vacht wekelijks even licht door en let daarbij vooral op klitvorming bij oren, hals, staart en de achterkant van de benen, waar het haar langer is. Kam beginnende klitten er voorzichtig uit. Het Markiesje heeft heel weinig ondervacht. Deze verhaart een of twee keer per jaar en kan dan het beste weggespoeld worden tijdens een wasbeurt. De bovenvacht verhaart het hele jaar door een klein beetje. Kam niet te veel want dat stimuleert het verhareen.

Na een castratie kan de vacht zowel bij reu als teef wolliger en stugger worden en ook wat verkleuren. Hij is dan lastiger te onderhouden.

Controleer de oren regelmatig en houd de nagels kort. Bekijk ook het gebit en houd dat goed schoon.

Beweging en activiteiten

Het Markiesje heeft een gemiddelde behoefte aan beweging. Hij wandelt graag en wil dagelijks ook los van de lijn kunnen rennen en spelen. Vergeet niet het Markiesje ook geestelijke uitdaging te geven want het is een slim hondje.

Met het Markiesje kunt u allerlei activiteiten ondernemen zoals flyball, behendigheid, doggydance, gehoorzaamheidstraining of speuren.

Socialisatie en opvoeding

Een goede socialisatie is erg belangrijk voor een goede ontwikkeling van elke pup. De pup moet leren omgaan met allerlei mensen, kinderen, andere honden en andere dieren. Dit moet al bij de fokker beginnen, dus let op dat uw fokker daar voldoende aandacht aan besteedt. Eenmaal thuis moet u de socialisatie nog geruime tijd voortzetten. Pak het wel rustig aan en doe niet te veel achter elkaar. Geef uw pup daarnaast voldoende rust. Ga minstens het eerste levensjaar door met de socialisatie.

Markiesjes zijn niet moeilijk op te voeden. Beloon goed gedrag zodat het de hond iets oplevert en probeer ongewenst gedrag te voorkomen of negeren. Wees wel consequent in het handhaven van de regels.

Het Markiesje is een intelligent hondje dat snel leert. Daardoor kan hij zich bij de training gaan vervelen. Houd het leuk en afwisselend en ga niet te lang door met dezelfde oefening.

Ga met uw pup naar een puppycursus. Daar leert hij om uw aanwijzingen te volgen, terwijl u leert hoe u de hond iets bij kunt brengen. Ook een vervolgcursus kan zinvol zijn om de puberteit van uw hond in goede banen te leiden.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie van het Markiesje op dit moment geen erfelijke aandoeningen aan te wijzen die dringend aandacht nodig hebben omdat ze veel voorkomen in Nederland.

Erfelijke aandoeningen die volgens dit onderzoek van belang kunnen zijn en daarom in de gaten moeten worden gehouden bij dit ras, zijn:

- Patella luxatie
- Progressieve retina atrofie (PRA)
- Distichiasis
- Cataract

Patella luxatie is een afwijkende bouw van het kniegewricht, waardoor de knieschijf niet in de groeve van het kniegewricht blijft en van zijn plaats schiet. Dit kan komen door onder andere een afwijkende bouw van de poten (bijvoorbeeld kromme poten), een afwijkende bouw van het kniegewricht zelf (een te ondiepe groeve) of een verkeerde aanhechting van de kniepees. Als de knieschijf van zijn plaats is (tijdelijk of blijvend) kan het kniegewricht niet meer goed buigen en zal de hond kreupel gaan lopen of 'hinkelen'. Er bestaan diverse graderingen, variërend van een knieschijf die alleen met de hand van zijn plaats te krijgen is tot een knieschijf die blijvend van zijn plaats is. Door het uit en in zijn plaats schieten van de knieschijf kunnen schade aan het kraakbeen en artrose (gewrichtsslijtage) en daardoor pijn ontstaan. De aandoening heeft een erfelijke basis en wordt beïnvloed door omgevingsfactoren, zoals overbelasting.

Progressieve retina atrofie (PRA) is een oogaandoening waarbij het netvlies (de retina) steeds slechter wordt. Het netvlies bevat staafjes en kegeltjes die het gezichtsvermogen bepalen. In het geval van progressieve retina atrofie worden eerst de staafjes aangetast, wat als gevolg heeft dat de hond slechter ziet in schemerlicht. In een later stadium worden ook de kegeltjes aangetast waardoor uiteindelijk volledige blindheid ontstaat. De variant die bij het Markiesje kan optreden heet prcd-PRA.

Bij distichiasis ontstaat irritatie van de ogen door één of meer haren die groeien vanuit de vrije ooglidrand, waarin zich normaal geen haarzakjes bevinden. Als de haren naar het hoornvlies van het oog gericht, hard en stug zijn zullen zij het hoornvlies irriteren. De verschijnselen bestaan uit tranende ogen en zwelling van het hoornvlies.

Cataract is een vertroebeling van de ooglenzen, die ook wel grauwe of grijze staar wordt genoemd. Cataract wordt meestal geleidelijk steeds erger en leidt uiteindelijk tot een verslechtering van het gezichtsvermogen. Stofwisselingsstoornissen, externe beschadiging van de ooglenzen en erfelijke factoren kunnen meespelen in het ontstaan van cataract.

Overige aandoeningen:

- Paroxysmale dyskinesie

Er is gebleken dat er een zenuwaandoening voor kan komen bij het Markiesje, namelijk 'paroxysmale dyskinesie' (PD). Dit is een bewegingsstoornis die bij pups optreedt, meestal op een leeftijd van 3 tot 4 maanden. Bij inspanning kunnen de spieren totaal verkrampen waardoor de pup niet meer kan lopen.

Begin 2017 is bij onderzoek van het ExpertiseCentrum Genetica Gezelschapsdieren van universiteit Utrecht in samenwerking met de rasverenigingen en de Raad van Beheer het gen gevonden dat hierbij betrokken is, zodat er een DNA test mogelijk is en zieke pups voorkomen kunnen worden.

De rasverenigingen, NMV, Markiesjes Welzijn en EGCN, verplichten het testen van ouderdieren op patella luxatie en erfelijke oogafwijkingen, hoewel er bij de EGCN geen consequenties verbonden zijn aan de uitslag van de test op patella luxatie. De NMV en Markiesjes Welzijn verplichten bovendien het testen op PD via een DNA-test. In de fokreglementen van de rasverenigingen kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Vanaf 1 oktober 2026 moeten de ouderdieren bovendien voldoen aan de foknormen van de Raad van Beheer om een stamboom voor de pups te kunnen aanvragen. Markiesjes moeten hiervoor getest worden op patella luxatie (de uitslag moet lager dan graad 2 zijn) en een ECVO oogonderzoek krijgen (bij negatief fokadvies uit dit onderzoek wordt niet aan de foknorm voldaan). Meer informatie leest u op de website van de Raad van Beheer.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van een Markiesje is geen ervaring nodig met het houden van honden. Zorg wel dat u zich van tevoren goed informeert, bijvoorbeeld via de rasverenigingen.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaf het Praktisch document 'De aanschaf van een hond' op www.licg.nl.

Let goed op als u een Markiesje pup wilt aanschaffen. Pups van fokkers die zijn aangesloten bij de rasverenigingen zijn gefokt volgens de fokreglementen van die verenigingen. Deze stellen het testen op erfelijke oogafwijkingen en patella luxatie en bij de NMV en Markiesjes Welzijn ook op PD verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per reu en per teef. Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er tests zijn gedaan op erfelijke aandoeningen en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk.

Van ouderdieren met stamboom kunt u de uitslagen van het ECVO-onderzoek op erfelijke oogaandoeningen ook nagaan op de website van de Raad van Beheer.

Bij een Markiesje pup met stamboom voldoen de ouders bovendien aan de foknormen voor gezondheid van de Raad van Beheer voor dekkingen vanaf 1 oktober 2026.

Van pups met een FCI-stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan. Hoewel het Markiesje niet FCI-erkend is, geldt deze regel ook voor Markiesje pups die in het Voorlopig register van het NHSB (Nederlands Hondenstamboek) van de Raad van Beheer worden ingeschreven. Het Markiesje is een ras dat nog verder moet worden opgebouwd en daarom is het stamboek nog open. Dat houdt in dat er ook honden in het voorlopig register kunnen worden geschreven die zijn goedgekeurd via een aankeuringsprocedure. Daarbij wordt gekeken of zij genoeg aan de standaard van het Markiesje voldoen om te worden ingeschreven en dus mee te werken aan de opbouw van het ras. Bij hen is de afkomst niet gecontroleerd.

Er bestaan wachtlijsten voor wie geïnteresseerd is in een Markiesje pup. Bij de NMV en Markiesjes Welzijn kunt u zich inschrijven op een intekenlijst voor belangstellenden. Via de websites van de verenigingen kunt u meer informatie inwinnen over hoe beschikbare pups verdeeld worden.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd, de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen en u loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie. Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Wilt u een volwassen Markiesje aanschaffen dan kunt u contact opnemen met de rasverenigingen NMV en Markiesjes Welzijn, deze bemiddelen bij herplaatsing. U kunt dan op een wachtlijst geplaatst worden. Raszuivere Markiesjes zijn vrijwel nooit in een asiel te vinden.

Maak bij de aanschaf van een pup of oudere hond duidelijke afspraken. Het gebruik van een koopcontract is aan te raden.

Het chippen en registreren van honden is verplicht. Pups moeten geregistreerd zijn op naam van de fokker. Honden uit het buitenland moeten geregistreerd zijn op naam van de importeur. Honden die herplaatst worden moeten geregistreerd zijn op naam van de vorige eigenaar. Vraag altijd om een registratiebewijs. Elke hond die na 1 november 2021 geboren of geïmporteerd is of van eigenaar wisselt moet bovendien een EU-dierenpaspoort hebben.

Krijgt u een hond aangeboden die niet gechipt is, niet geregistreerd is op naam van de verkoper of geen EU-dierenpaspoort heeft, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet. Koop de hond niet, want dan bent u zelf ook in overtreding! U bent verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten via één van de aangewezen portalen. Houd de registratie steeds up-to-date. Meer informatie vindt u op www.chipjedier.nl. Lees daar ook hoe u de registratie moet regelen als u zelf een pup wilt importeren.

Een Markiesje pup die u aanschaf via de rasverenigingen kost zo'n 1250 euro. Daarnaast bent u geld kwijt aan benodigdheden zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. Kosten voor voeding zijn mede afhankelijk van welk type voer u kiest, maar reken op zo'n 20 euro per maand.

De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport.

Houd rekening met terugkerende dierenartskosten zoals entingen, ontworming en behandeling tegen vlooiën. Denk daarnaast aan eventuele castratiekosten. Deze zijn mede afhankelijk van het gewicht van uw hond en zijn voor teven hoger dan voor reuen. Informeer vooraf naar dergelijke kosten bij uw dierenarts. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Bijzonderheden

- Het Markiesje is een ras in opbouw dat in aantal honden nog relatief klein is. Het streven van de rasverenigingen is dan ook om zoveel mogelijk honden beschikbaar te laten blijven voor de fokkerij om de gezondheid van het ras veilig te stellen. Houd hier rekening mee als u overweegt uw hond (reu of teef) te laten castreren en overleg eerst met de rasverenigingen.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: augustus 2026

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl